A°. 1829. № 64.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag den 21 November.

BUITEN GEWOON 2 C.

PATENTEN. 1830.

N O T I F I C A T I E.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, gelezen hebbende het Besluit van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur der Provincie Noord-Braband, van [illegible] der Directe Belastingen), regelende de werkzaamheden voor de beschrijving der PATENTEN over 1830;

Gelet op Art. 17 en 18 der Wet van den 21 Mei 1819, van den volgenden inhoud:

Art. XVII. De algemeene beschrijving zal, zoo vroegtijdig mogelijk, in den aanvang van elk jaar plaats hebben.

Te dien einde zal aan al de ingezetenen ter invulling worden aangeboden of bezorgd eene gedrukte verklaring, geschikt om onderscheidenlijk aantewijzen al de, door hen, bereids op den 1ste Januarij des jaars, uitgeoefende, niet uitdrukkelijk van het Patent-regt vrijgestelde beroepen of bedrijven, onverschillig of dezelve al of niet zijn verwante en ter vermelding tevens van den aard van ieder derzelve, en van de bijzonderheden daartoe betrekkelijk, waarvan de kennis, volgens de bepalingen dezer wet, wordt vereischt tot het regelen der voor dezelve verschuldigde regten.

Een iegelijk patentpligtige zal gehouden zijn, de verklaringen, invoege voormeld, behoorlijk intevullen, en dezelve voorts, tegen reçu, te stellen in handen van de ambtenaren of zoodanige andere personen, als met het overnemen derzelve, onder het toezigt van den Contrôleur der Directe Belastingen, zullen worden belast, het zij dan dat die verklaringen aan de huizen der ingezetenen zullen worden afgehaald, het zij er, tot het overnemen derzelve, bepaalde zitdagen, op daartoe geschikte plaatsen, zullen worden vastgesteld; in alle gevallen zal te tijd en wijze van de [illegible] de Gemeente-Besturen vooraf worden bekend gemaakt, en verblijft de beschikking derwege aan de Gouverneurs, ieder in zijne Provincie.

Art. XVIII. De patentpligtigen, welke, bij het aanbieden of bezorgen der verklaringen, hier voren omschreven, of ook bij het terughalen van dezelve, mogten zijn voorbij gezien, zullen zich niet mogen beroepen op dergelijk verzuim, maar integendeel gehouden zijn, om zorg te dragen, dat de vereischte en behoorlijk ingevulde verklaringen, door hen in persoon, of door hunne gemagtigden, worden ingediend; de tijd en wijze waarop, en de plaats alwaar deze en alle andere bij deze Wet gevorderde aangiften, verklaringen en aanvragen zullen moeten worden gedaan en ingeleverd, gelijk ook de plaats, alwaar de gedrukte verklaringen te bekomen zijn, zal door de Gemeente-Besturen worden aangekondigd.

Brengen bij deze ter kennis van de ingezetenen dezer Stad, dat met de uitgifte der, door de Patentpligtigen, ingevolge het bepaalde bij art. 17 der Wet van den 21sten Mei 1819, in te vullen verklaringen over den jare 1830, op den 2de Januarij aanstaande, een aanvang zal worden gemaakt; terwijl met de weder inzameling dier verklaringen, op den 10den Januarij daaraanvolgende begonnen en dit werk met zoodanigen spoed zal voortgezet worden, dat dezelve allen voor of op den [illegible] der maand, door den Ontvanger der directe belastingen, aan den Controleur en Zetters kunnen worden overgelegd.

En dat de uitgifte der, door de Schippers en anderen, opgenoemd in Tabel no 16, bij de Wet van 6den April 1823 gevoegd, in te vullen verklaringen, almede op den 2den Januarij aanstaande, alomme in deze Provincie en in deze Stad een aanvang zal worden gemaakt en de weder inzameling van dezelven, naar aanleiding van § 5 der voormelde Wet, voor alle de Steden en Gemeenten zonder onderscheid, uiterlijk vóór of op den 15den Januarij daaraanvolgende, moeten zijn afgeloopen; terwijl, voor den uitersten dag, na [illegible] van welken geene declaratoires voor het doorloopend beroep van patentpligtigen, in gemeld Tabel no. 16 voorkomende, meer zullen worden aangenomen, conform het slot van § 15 der Wet, wordt bepaald de laatste Januarij 1830; en zal mitsdien het effekt der certificaten, bij evengemelde § omschreven, niet langer dan tot gezegden datum van kracht blijven, ten gevolge, dat de recherche tegen de niet van Patent voorziene Schippers, op den 1sten Februarij 1830, alomme kunne plaats hebben.

Worden de Schippers, de Kramers en de [illegible] van Loterijbriefjes inzonderlijk gewaarschuwd, dat zij zonder Patent hun beroep niet mogen uitoefenen, noch zich naar elders begeven, zonder in de termen te vallen der [illegible] van eene som van ƒ 15-09, volgens § [illegible] van art. 32 der Wet van den 21sten Mei 1819; zullende geen Patent aan eenig Schipper uitgereikt worden, ten zij behoorlijk blijke van de kwijting van de vervallen termijn of termijnen, of wel, van de geheele belasting in eens, ingeval de Schipper zijn vast verblijf niet houdt binnen deze Stad, in deszelfs [illegible] plaats, van het vaartuig is.

Verwittigen voorts zoodanige Ingezetenen, die bij het aanbieden of verzorgen der gedrukte verklaringen mogten zijn voorbij gezien, dat zij echter gehouden en verpligt zijn, zich van zoodanige verklaringen te voorzien, en dat dezelve, behoorlijk ingevuld en geteekend, van den 2den tot den 10den Januarij beiden aanstaande, op de gewoone tijden en uren, waarop het kantoor van den Ontvanger der Directe Belastingen binnen deze Stad geopend is, ten voors. kantore door hen moeten worden ingediend; met aankondiging, dat alle bij de Wet gevorderde aangiften, verklaringen en aanvragen, op de vermelde dagen en uren, ten kantore van den voorn. Ontvanger der Directe Belastingen te bekomen zijn.

Vermanende eindelijk de Ingezetenen, om in het doen hunner aangifte niet te blijven in gebreke; gelijk mede, om zich te wachten voor valsche, onnaauwkeurige en onvolledige opgaven, aangezien, op elk verzuim of overtreding, ingevolge art. 37 der wet, is gesteld eene boete van niet minder dan *Vijf-en-twintig* en niet meerder dan *Vier Honderd Guldens.* En dat, in gevallen, waarin verkorting van 's Lands Regt plaats heeft, de vordering van dat Regt voor *een vol jaar*, boven en behalve de boete, is bepaald en vastgesteld geworden.

BREDA, den 12 November 1829.

D E K O IJ, vt.

Ter ordonnantie van dezelven;

De Secretaris der Stad,

[illegible]

[illegible] L A N D E N.

BREDA, — 20 November.

De duivel is niet zoo zwart als men hem van nabij ziet. Zoo is de zoo gedreigde *petitie-donder* bij het openen van de vergadering der Staten dan ook niet zoo erg als daarvan wel was opgegeven. Wij hebben, in ons vorig nommer, bewijzen gegeven van het inkomen van rekesten, die eene geheel andere strekking hebben. Wij vinden, in het *Journal de Gand* een nieuw [illegible]. Dat dagblad, de nieuwe mode volgende van de petitien publiek te maken, zelfs vóór dat zij bij de Tweede Kamer ingekomen zijn, bevat een rekest van ettelijke ingezetenen der gemeente Eeghem (in Oost-Vlaand.), hetwelk wij onzen lezers zullen mededeelen:

AAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Ed. Mog. Heeren,

Dezer dagen werd, in onze gemeente, een verzoekschrift aan de huizen rondgebragt, hetwelk de meesten onzer geteekend hebben, in de overtuiging, die ons van wege bij ons [illegible] ingegeven werd, dat hetzelve slechts tot afschaffing van het gemaal strekte. Wij zijn thans beter onderrigt, en [illegible], dat die der onze, welke zonder nadenken geteekend hebben, bedrogen geworden zijn en dat de opstellers van dat stuk een geheel ander doel gehad hebben, te weten, dat van [illegible] in de gemoederen te zaaijen. Thans is ons bekend, dat in gezegd verzoekschrift gevraagd wordt:

1°. *De uitvoering van het Concordaat*, terwijl onze bisschop den 8sten te Gent gewijd is en overigens de seminarien reeds open zijn.

2°. *De onbepaalde vrijheid van het onderwijs*, met [illegible] om het in onze gemeente bestaande etablissement, gelijk [illegible] allen van gelijken aard, te vernietigen, ten einde het onderwijs weder te doen vervallen in den staat van nietigheid, in welken hetzelve gedompeld was vóór dat 's Konings regering hetzelve ten voorwerp harer zorgen gemaakt had.

3°. *De afschaffing van het Gemaal*, de eenige zaak waarop wij gesteld zijn.

4°. *Het vrije gebruik der fransche taal*, van eene taal, die bijna niemand onzer kent en waarvan wij het gebruik met weer-

zin weder in onze publieke akten, enz., zouden zien invoeren, gelijk zulks onder het fransch bestuur plaats vond, toen niemand onzer zijne eigen papieren kon lezen.

3°. *De afschaffing der aan de Protestanten toegekende voordeelen ten nadeele der Katholijken*, eene voorkeur, die wij nergens bespeuren, ten minsten niet in onze streken en welke wij onbestaanbaar achten met de liberale grondbeginselen, met welke de regering in het stuk van godsdienst bezield is.

Wij verklaren uitdrukkelijk bij deze, dat wij, wat de grieven onder n°. 1, 2, 4 en 5 aanbelangt, buiten kennis van zaken geteekend hebben, en dat wij volkomen overtuigd zijn van de voortreffelijkheid der nieuwe inrigtingen voor het onderwijs boven de onbeduidende scholen, met welke wij ons, bij gebrek aan betere, voorheen moesten vergenoegen, dewijl wij zien, dat de kinderen, op [illegible], in eene maand meer leeren dan in twee jaren op laatstgemelden: eene verbetering, welke wij geheel en al aan de zorg van de regering verschuldigd zijn.

Wij verklaren en verzekeren daarenboven, dat de afschaffing van het gemaal en de vermindering der belastingen, voor zoo verre de behoeften van den Staat het veroorloven, de eenige onderwerpen zijn, waarin wij belang stellen, en, voor het overige, berustende in de vaderlijke zorg van onzen geliefden Koning, welke zich zelven den medeburger zijner onderdanen noemt, als ook in de medewerking van U Edel Mog., hopen wij onze wenschen verwezenlijkt te zien en verbannen alle vrees.

In deze hoop teekenen wij met den diepsten eerbied.

Ed. Mog. Heeren, enz.

(Volgen 150 onderteekeningen.)

— De *Courrier des Pays Bas* neemt het zeer euvel op, dat wij onze lezers, in een onzer vorige nommers, een weinig ten kosten van dien armen monsieur *Fontan* verlustigd hebben, noemt dit niet meer of minder dan eene infame wreedheid, beklagende Holland en de Hollanders, wanneer zij deswegens mede lagchen. Wij hadden deze gramschap van den *Courrier* wel gewacht. Hadden wij met de huwelijksplegtigheden onzer geliefde nederlandsche prinses gespot, hadden wij den koning of deszelfs ministers getracht in [illegible] te stellen en den draak met een [illegible] geleerd lid der Tweede Kamer gestoken, [illegible] *Courrier* en diens verspieder in den [illegible] te doen, à la bonheure; maar met den heer *Fontan*, met het troetelkind van den *Courrier* te schertsen [illegible] brr; . . . . het is om van te ijzen. Een erustig woord echter aan den *Courrier*. Neen, de Hollander is niet wreed; neen, de Hollander spot niet met onverdiend ongeluk: — getuige de duizenden vervolgde Franschen en Portugezen, welke, in zijn gastvrij land, als vrienden, als broeders zijn ontvangen geworden; maar de Hollander veracht den dwaas, die, in zijn land een stuk brood [illegible] lust om zijnen wettigen vorst te beledigen, verspeelt; hij veracht [illegible] die hem in zijn eigen land de wet durft voorschrijven. [illegible] hem zijn gezond verstand. Het ander vordert zijn karakter. — [illegible], heeren, den *Courrier*.

— De engelsche nieuwspapieren genieten eene hooge faam. Zij zijn echter gantsch niet onfeilbaar; maar maken nu en dan abuizen, in welke de onze kwalijk zouden vervallen. Zoo, bij voorb., verwarden onlangs sommige londensche couranten den hertog van Bordeaux met een ander voornaam heer, en lieten het koninklijk kind in eene kroeg nabij Parijs aanhouden, om dat het geen paspoort kon toonen. Zoo haalde een ander blad onlangs onze staatsbegrooting aan, meenende het fransche budget voor te hebben. Maar het [illegible] van alles is, dat *the Courrier* van den 12den dezer het bekende geval van den heer *van Sanen*, dat te Smirna heeft plaats gehad, in Holland overbrengt, den naam van het turksche dorp *Boudgia* in dien van Boudgin, en de grieksche roovers in nederlandsche boeven herschept. Zoo sprak *The Sun* dan ook onlangs, gelijk wij in een onzer vorige nommers gemeld hebben, van de heeren *de Potter* en *Ducpétiaux*, welker petitien [illegible] Tweede Kamer, het zij tusschen beide gezegd, in de twee nommers van *le Courrier* van den 18den en 19den dezer, het licht zien, als [illegible] *beroemde publicisten!!*

— De *Gazette des Pays-Bas* van den 20sten, vermeldt een artikel uit het *Journal de Louvain*, waarin wij onder anderen het volgende lezen:

„ Een Koning den hals af te snijden; loutere domheid, die slechts eene minuut duurt.

„ Zich zelven op te hangen; eene andere domheid, die slechts twee of drie minuten duurt.

„ Wat dient er dan gedaan, als men gepetitionneerd en hergepetitionneerd heeft, en als men zelfs dit vermaak moede wordt? Dan moet men den vorst aan de kaak aan zijnen troon stellen, ten einde hij dáár zijn ongelijk door lange smarten boete en de woede ondervinde van te zien hoe zijne onderdanen met zijne bevelen spotten en op hunne wijs voor hun welzijn zorgen.”

Neen, zelfs de grootste tegenstanders der wet van 16 Mei jl. konden niet voorzien, dat zij zulke razende-mans praat ten gevolge zou hebben. Ten minsten wij hebben wel drie malen de oogen uitgewreven, vóór dat wij gelooven konden, dat wij zoo iets lazen.

FRANKRIJK.

PARIJS, — 17den October.

Eergisteren avond liep het gerucht, dat de Heer *de la Bourdonnaije* zijn ontslag gevraagd had. Gisteren morgen werd dat gerucht in in een onzer dagbladen gemeld. De *Gazette de France* wederspreekt hetzelve niet, maar vergenoegt zich met het volgende deswegens: „ Een dagblad zegt, dat er een gerucht loopt, dat de heer *de la Bourdonnaije* zijn ontslag gevraagd heeft” Het *Journal des Débats* verhaalt, ter bevestiging van dat gerucht, het volgende: „ De heer *de la Bourdonnaije* declameerde onlangs lang en breed, in 's konings tegenwoordigheid, over de publieke zaken. Na dat de koning dit lang geduldig had aangehoord, viel hij hem plotseling in de rede, met de onverwachte vraag: „ „ Kortom, hebt gijlieden de meerderheid in de Kamers? Is er „ « eene meerderheid mogelijk? ” ” En, de heer *de la Bourdonnaije* zweeg.”

De heer *de Montbel* zou, volgens sommige dagbladen, den heer *de la Bourdonnaije* opvolgen in het ministerie van binnenlandsche zaken, alwaar men reeds met toebereidsels tot verhuizen bezig zijn zou.

— Men zegt, dat de prins *de Talleyrand* gevaarlijk ziek ligt. Z. Hoogh. heeft in de daad eenen vrij hevigen aanval van bloedstorting gehad. Hij bevindt zich echter, naar men zegt, heden beter.

— Dom *Miguel* is van gunsteling veranderd; de marquis *de Borba* heeft stellig de plaats van den burggraaf *de Queluz* vervangen; [illegible] dit voorregt verschuldigd aan zijne dochter, welke, door dom [illegible] ogenblik, tot eene ongelukkige vermaardheid verheven is.

Mengelingen.

ONDERWERPEN, AAN DE ORDER VAN DEN DAG.

Het [illegible] door den wijzen Koning der oudheid opgemerkt, dat er niets nieuws was onder de zon, [illegible] deze uitspraak al niet letterlijk op alle zaken toepasselijk is, zij [illegible] in uitgebreider zin op vele, van welke wij nog dagelijks getuigen zijn. Zij is het voornamelijk op eenen grooten strijd, waarvan de uitslag eenmaal wel niet twijfelachtig wezen kan, maar welker kans en [illegible], door alle eeuwen heen, zeer afwisselend waren: ik bedoel de strijd tusschen het *licht* en de *duisternis*. De vroegste oorkonden des menschelijken geslachts leeren ons dien strijd reeds in de eerste geschiedenis onzer beide stam-ouders kennen, en welke bladzijde in het groote boek der wereld gebeurtenissen toont ons niet, in eenige regelen, de oogenblikkelijke zege of nederlaag van eene der partijen aan? Het is er verre af, dat, in deze eeuw, die men vrij algemeen de verlichte noemt, die strijd zoude verflaauwen, of dat de beslissende zegepraal van het licht de duisternis geheel zoude hebben verbannen! Zoo Europa, zoo wij Nederlanders vooral, in dien zoeten waan verkeerd hebben, eene aandachtige beschouwing van hetgeen op onzen eigen [illegible] gebeurt, overtuigt ons van het tegendeel, en [illegible], dat onze regtmatige vreugde of uit ingebeeld [illegible] slechts voor een oogenblik genoten heil voortsproot. De [illegible] der duisternis heeft [illegible] staat des te gunstiger, naarmate de strijders zijner tegenpartij, als het ware nog in een gelukkig droombeeld verkeerende, de vereischte waakzaamheid missen.

Men versta ons wel. Wij leven in eene eeuw, waarin de woorden niets kosten, en de schoonste benamingen dikwijls de hatelijkste zaken verbergen; in eenen tijd, waarin ieder, die met *liberaliteit, vrijheid*, enz., den mond vervuld heeft, wel diende te verklaren, wat *hij* daaronder verstaat, alvorens over hem te kunnen oordeelen. Ook de woorden *duisternis* en *licht* behooren onder de vele tooverwoorden dezer eeuw, wier beteekenis niet in aller gedachten dezelfde is. Het is niet vreemd, den vriend der verlichting met den ongeloovige, den verachter van goddelijke en menschelijke wetten, in eene gelijk stellen, en even ten onregte wordt dikwijls hij voor eenen duisterling uitgekreten, die te veel eerbied voor vorst en vaderland bezit, om beide te kunnen verguizen. Onzes inziens is de ware *verlichting* met alle

[illegible] edele bedoeling onbestaanbaar, en, even als men den boom aan de vrucht kent, is de verlichting aan haren zuiveren, hemelschen glans kenbaar. Onedele handelingen, tweedragt, afgunst en eene taal, welke een verschuldigden eerbied vergeet, zijn nimmer de kenmerken der verlichting, al worden dan ook die handelingen met de schoonste namen, welke onze eeuw uitvond, bestempeld.

Waar dan tweedragt, nijd en afgunst zich doen hooren; waar eene taal wordt gesproken, welke door geen man van waar eergevoel als de zijne erkend zou willen worden, dáár kan noch verlichting, noch vrijheid, in den eenigen waren zin dier woorden, bestaan; dáár heeft de duisternis met de slavernij hare onafscheidelijke gezellin, reeds eenen vrij gevestigden zetel. Men moge het *schelden* en *smaden* met de grootsche benamingen: *pleiten voor regten, handhaving van wetten* bestempelen, het blijft er niet minder in strijd met regten en wetten door. De regten eens volks, de wetten van eenen staat zijn te heilig, om door uitjouwen te worden verdedigd, en wie men, door zulke handelingen, ook tracht te benadeelen, niemand trekt er meer voordeel uit, dan de geest der duisternis, wiens gebied sneller aangroeit, naarmate de oproerige kreeten scheller en dolzinniger worden aangeheven.

En wie ziet niet [illegible] weemoed dien strijd? In het gebied der waarheid [illegible] grenslijn tusschen Noord en Zuid. De onderdanen van dat gebied, of zij den naam van Belg of Batavier dragen, zien dien kamp en de aanvankelijke zegepraal der duisternis met gelijke smart aan. Maar moeten zij dan alleen den strijd *aanzien*? Voorzeker neen! maar daarin deel nemen op eene wijze, hunner en hunne zaak waardig; en zij onder hen, die zich tolken der natie noemen, wij bedoelen de schrijvers van staatkundige periodique geschriften, kunnen daartoe veel bijdragen. Niet door de vertegenwoordigers der natie voorbij te loopen: dat teekent of eene verregaande [illegible] of onberaden drift, en is in beide gevallen [illegible]; maar — wij zeiden het reeds bij eene vorige gelegenheid (*), door de natie opmerkzaam te maken op hare [illegible] belangen. Onder de beste middelen tot ontwikkeling der geestkracht eener natie, komen de dagbladen voornamelijk in aanmerking, en van daar, dat, vooral in eenen grondwettigen staat, derzelver roeping zeer verheven is. Ja, men kan veilig zeggen, dat, zelfs onder de beste regeringen, het gouvernement, zoo wel als de natie, aan goede, en in den echten geest hunner roeping geschreven dagbladen behoefte heeft. Maar naar gelang derzelver roeping edeler is, zijn zij dieper verachtelijk wanneer zij dezen miskennen en in schotschriften ontaarden: alsdan zijn zij de krachtigste wapenen in het belang der duisternis.

Wij zullen thans in geene bijzondere toepassingen van deze algemeene stelling treden. Wij willen er alleen voor ons zelven wier doel het is, het onze bij te dragen tot versterking van de morele krachten der natie, den weg, dien wij te volgen hebben, [illegible] zien. Moge die kracht, in het noorderdeel onzes rijks, zich langzaam ontwikkelen; zij begint zich te vertoonen en haar [illegible], ofschoon niet snel, is mede niet te ontkennen. Het is daartoe [illegible] ook ruim tijd; want de grondzuil der genoemde morele kracht, [illegible] opvoeding der jeugd, wordt [illegible] bedreigd. [illegible] verschil tusschen de zoogenaamde zuidelijke oppositie en het gouvernement zich alleen bij punten van enkel Staat- of Regtskundig [illegible]belang, of bij onderwerpen, waarbij men zich in afgetrokken [illegible] verliezen kan, zonder dat het geluk van geheele geslachten [illegible] in aanmerking komt, wat nood dan! De *discussien* zouden [illegible] en nieuwe, rijpe en onrijpe denkbeelden te ontwikkelen, die beurteling toegejuicht of afgekeurd zouden worden, en spoedig door de natie zelve [illegible] zijn. Thans echter wordt een snaar van hooger belang [illegible]; want, met het onderwijs, staat of valt ons grondwettig [illegible], bloeit of kwijnt onze waarachtige verlichting! Art. 226 [illegible] zegt, dat het openbaar onderwijs een aanhoudend voorwerp van de zorg der regering [illegible] om overtuigd te wezen, dat [illegible] die zorg op eene waardige wijze ter harte nam, behoeve [illegible] slechts de opvoeding in Nederland te vergelijken met die van [illegible]; wat zeg ik! daartoe hebbe men den tegenwoordigen stand [illegible] onderwijs in Belgie slechts te vergelijken met wat het [illegible] hare hereeniging met Noord-Nederland. En dat schoone [illegible] de edele bedoeling, om wijze en verlichte onderdanen te vormen [illegible], opofferingen van allerlei aard [illegible], zoude men nu willen [illegible] rukken, om dat [illegible], luidkeels schreeuwen: „*Vrijheid van Onderwijs*," even als of het tegenwoordig onder eene slavenketen zuchtte.

Nederlanders! laat u door de lasterkreeten dezer slaven hunner hartstogten niet misleiden. Ziet wat u, onder uwe tegenwoordige regering, te beurt viel; treedt de gestichten in, waar uwe zoonen en dochteren, overeenkomstig de instellingen dier regering, tot hunne volgende bestemming worden opgeleid; leest de geschriften, welke het gouvernement, in het belang der opvoeding, aanmoedigt; ziet uwe telgen uit de scholen tot uwent terug keeren, om hunnen maatschappelijken werkkring aan te vangen, en getuigt dan, of onze regering vrijheid of slavernij wil. Getuigt dan of uwe zoonen vereerders eener grondwettige vrijheid of wel slaven van het gevestigd gezag geworden zijn. Onderzoekt, alvorens gij oordeelt! Waar de *daden* spreken, moeten geene *woorden* invloed op u hebben, en waar de eerste u eene overtuigde liefde voor den koning en zijne regering inboezemen, moeten de laatste u niet in die liefde doen wankelen.

Onbeperkte vrijheid is met goede orde onbestaanbaar. De geschiedenis van het thans zoo gretig nagevolgde Frankrijk, de geschiedenis van ons eigen land, die van alle volken, leert het. Deze stelling is waar, zoo in het groote als in het kleine, zoo in de regten des volks, als in de regeling van het onderwijs; en wie weet hoe velen reeds gereed staan, om, bij eene onverhoopte zegepraal der zoogenaamde oppositie in dezen, het onderwijs in handen te krijgen, het naar *hunne* inzigten te regelen, en de jeugd tot dien staat van beperkte kennis terug te voeren, die de sterkste ondermijning van eenen grondwettigen staat en van het geluk der geheele natie is.

Wat, ten opzigte van het onderwijs, door onze grondwet nog niet genoeg bepaald is, worde het nu op vaste, onwrikbare gronden, ter afwering der onoverzienlijke gevolgen, in geval de voorstanders eener zedelijke vrijheid in den strijd bezwijken. Gebeurt dit, dan zal spoedig onze teruggang merkbaar wezen; en het is den hemel bekend, wanneer, voor Nederland, het licht, dat het zoo lang ongestoord genoot, weder zal aanbreken. Nederlanders! wij herhalen het; laat u door geene lasterkreeten misleiden, maar brengt het uwe bij, om te beletten, dat de nacht over den dag zegeviere. Leert den staat, van welken gij het geluk hebt een deel uit te maken, kennen, niet alleen in zijne physieke, maar [illegible] lijk deze laatste zijn, die een volk geacht, bemind en des noods gevreesd maken. Onverschilligheid in deze is, vooral thans, laakbaar, en, dat is zeker, naarmate gij in [illegible] vorderd, zal uwe liefde voor uw vaderland en uwe regering aangroeijen, en uwe keuze in den strijd tusschen waarheid en logen niet meer twijfelachtig zijn!

X.

HET NOORDEN EN ZUIDEN.

Sedert eenigen tijd hebben de meeste [illegible] dagbladen zich beijverd, om, [illegible] zekerheid (zoo als zij zich uitdrukken), te [illegible], dat de Hollanders in alles bevoorregt zijn, [illegible] zij lieden daar en tegen stiefmoederlijk behandeld worden. De armee heeft herhaalde keeren tot het onderwerp hunner berekeningen gestrekt, en daar [illegible] natuurlijk het saldo ten voordeele der Noordelijke [illegible] gevonden werd, was schelden en tieren aan de orde van den dag. Ofschoon die heeren de grond-oorzaak van dit verschil zeer goed konden opsporen, zoo [illegible] evenwel behendig [illegible] worden, daar hier [illegible] hun niet tot eer konde [illegible]. Wij willen [illegible] eenige weinige woorden opgeven, [illegible] die ongelijkheid voorkomt; en, niettegenstaande wij [illegible] zijn, dat dit voor hen de *Mooriaan gewasschen* [illegible] zoo zullen wij evenwel, tot staving van ons gezegde, [illegible] ken aanhalen, ten bewijs, dat het gouvernement in geenen deele de noordelijke bewoners van het rijk [illegible].

Holland was, met de overige vereenigde Provincien van het voormalig gemeenebest, eene [illegible] mogendheid, die [illegible] allen tijde getoond heeft [illegible] haar staat-kundig bestaan [illegible] wel ter zee als te land heeft weten te handhaven. [illegible] vaderland in [illegible] waren duizende handen [illegible] het zwaard [illegible], om, voor geboorten-land, vrouw [illegible], en godsdienst, te velde te trekken. Goed en bloed [illegible] vrijwillig opgeofferd, om de eigene haardsteden te [illegible], en den vijand te toonen, dat vaderlandsliefde de [illegible] deugd van Hollands burgers was.

De groote daden onzer voorouders [illegible] eene aansporing om het land te dienen, en daar de [illegible] jonge lieden voorheen de zeedienst bij voorkeur kozen, [illegible] de wiskundige wetenschappen, in Holland, met ijver beoefend. Behalve de aanzienlijke [illegible], hield het gemeenebest, en later het koningrijk,

(*) In een stuk getiteld *onderzoekt en behoudt het goede*, in de courant van den 27sten junij.

altijd eene staande armee in dienst, zoo dat, beide te zamen genomen, in geene verhouding tot de kleine bevolking stond. Van daar de gewoonte, bij de meeste aanzienelijke familien, om hare zoonen in de krijgsdienst te doen treden. Niet zelden treft men dus, in de Noordelijke Provincien, familien aan, die, sedert onheugchelijke tijden, het Vaderland te land en ter zee gediend hebben, zoo dat derzelver namen nooit van de controle der hollandsche krijgsmagt geschrapt zijn geweest: bij voorbeeld, de familie VAN LIMBURG STIRUM, en zoo vele anderen.

Braband daarentegen was, sedert eeuwen, niet dan eene cijnsbare provincie van een groot rijk, zonder magt, zonder nationaal gevoel voor onafhankelijkheid, zonder geestdrift voor de krijgsdienst. De staatkunde van Oostenrijk bragt dit mede en dus werden alle aanmoedigingen gespaard. Toen Holland in het fransche rijk werd ingelijfd, ging ook deszelfs leger, bijna 36,000 man sterk, op de controle der fransche armee over. Ofschoon deze aanzienlijke magt niet als een afgezonderd korps werd beschouwd, zoo bleven echter de bataillons en regementen vereenigd en veranderden alleen van nummer en uniform.

Dat Napoleon op deze krijgsmagt prijs stelde, bleek uit het besluit, waarbij een aanzienlijk gedeelte hier van bij de *oude garde* werd ingelijfd; — de hollandsche artillerie en genie was bijzonder door hem gezien, daar hij wist, dat de exacte wetenschappen de geliefkoosde studie der Hollanders was.

De Belgen, die toen ter tijd wel genoodzaakt werden het geweer op te vatten, waren onder de Franschen hier en daar met de andere vreemde troepen verspreid; en, als zoodanig beschouwd, (namelijk als vreemden) ging het avancement langzaam. Het was dus niet te verwonderen, dat er, bij de ommekeer van zaken, tien hollandsche officieren tegen één belg terug kwamen, van welk gering getal de meesten nog verkozen, in fransche dienst over te gaan of te blijven. Bij de vereeniging van de Noordelijke en Zuidelijke Provincien tot één Koningrijk, werd de armee niet zoo proportionneel vergroot, dat men twee derde belgische officieren meer konde aanstellen; en waar die ook [illegible] Of moest men zoo vele brave en met [illegible] hollandsche officieren wegzenden, om het evenwigt te herstellen?

Dit zullen zij ons wel niet tegenspreken; maar, waar ligt nu de knoop, dat er, op de Militaire Akademie en het instituut voor de Marine, zoo vele Hollanders en daarentegen zoo weinig Belgen zijn? Dat komt, dat de Hollanders met het MONOPOLIE VAN HET ONDERWIJS altijd zoo ongelukkig geweest zijn van, op de vragen in de examens, die tot de toelating gevergd worden, te kunnen antwoorden; dat de beoefening der afgetrokkene bespiegelingen voor den Hollander spelen gaan is; dat het laag en middelbaar onderwijs in Holland [illegible] *raade van het gouvernement staat*; dat de Hollandsche jeugd, [illegible] met geestdrift voor de dienst van het vaderland bezield was [illegible]!!

Te vergeefs zal men pogen, te bewijzen, dat de [illegible] een hinderpaal is; want hierop wordt zoo erg niet gezien; en al ware dit zoo, — kunnen dan de Belgen niet eene eenige taal leeren? Blijft dan te huis met uwe petitien, om de vrijheid van het onderwijs; want dan is uwe jeugd te beklagen, terwijl onze jonge lieden, met dat *tyrannieke toezigt* over de scholen, zeer gemakkelijk fransch, engelsch, hoogduitsch en italiaansch leeren.

Men moet de toelatings-examens bijgewoond hebben, om over de gebrekkige opvoeding van het grootste gedeelte der belgische jeugd te kunnen oordeelen; men moet het *domme gesnap* gehoord hebben, om er over te mogen mede spreken.

Geen Denominateur of [illegible] te kunnen aanwijzen!! Geen vermenigvuldiging met geheelen of gebroken te kunnen doen!!

Onlangs hoorden wij eenen belgischen vader, die zijnen zoon tot het afleggen van het examen aanbood, zeggen: *Mon fils connait les mathématiques au bout de ses doigts!* De man had waarlijk gesproken; maar in het hoofd zat niets; hij telde echter *zeer* [illegible] op zijne vingers.

Doch genoeg hiervan; wij willen onze belofte houden, en bewijzen, dat het gouvernement verdiensten beloond en niet op taal, geboortegrond [illegible] godsdienstig geloof ziet.

Op de hooge school te [illegible] promoveerde, in de maand mei van dit jaar, een arm luxemburgsch student in de wetenschappen. Met veel lof had hij zijne studien voleindigd en stond algemeen voor een kundig en braaf jong mensch bekend; doch, zonder middelen en voorspraak zijnde, wist hij nergens zijne schreden te wenden, om vrouw en kroost fatsoendelijk te onderhouden. Op eens verneemt hij, dat er aan de Militaire Akademie een leeraarspost van ƒ 1500 open is, neemt, alleen op zijne kundigheden vertrouwende, het gewaagde besluit, om naar Breda te gaan en om dezen post te verzoeken. Bij zijne aankomst aldaar, verneemt hij echter, dat er reeds iemand zich heeft opgedaan, en wel een Hollander van de protestantsche godsdienst, die reeds eenen zoodanigen leeraarspost ergens anders had bekleed. De gouverneur evenwel, beide als gelijk beschouwende, beveelt een vergelijkend examen. Onze Luxemburger kende slechts zeer weinig, en dan nog gebrekkig, de hollandsche taal, waarin hij niet te min onderwijs zoude moeten geven; hij was tevens van de roomsche godsdienst, had dus alles (zoo als onze zuidelijke *broeders* zulks verstaan), tegen zich; dan, niettegenstaande dit, blijft het voordeel, wat de kundigheden aanbetreft, aan zijne zijde en zes weken daarna was hij aangesteld.

Wanneer de *Courrier* ons vriendelijk verzoekt, dan zullen wij hem van tijd tot tijd nog wel eens op zulk een schoteltje vergasten.

X.

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA,

van den 20 November 1829.

	G. Ct.
Het Mudde Tarwe.	ƒ 11,59
» » Rogge.	- 5,07
» » Boekweit.	- 3,90
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.	- 0,40
Grof » » idem.	- 0,20
Boter idem.	- 0,60
't Ned. pond Fijn Tarwe Brood.	- 0,20
De 1 » » Grof. idem.	- 0,20
De 1 » » Boekweit.	- 0,15
De 3 » » Roggen Brood.	- 0,28
[illegible] (Vat of Mudde).	- 2,50
Het 100 Eiken Talhout.	- 3,00
» » Doof Hout.	- 1,90
De kar Spaanders.	- 3,50
[illegible]	- 3,80
De 100 Mutsaard	- 5,20

PRO JUSTITIA.

B E K E N D M A K I N G.

DE PROKUREUR GENERAAL bij het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*, als daartoe van hooger hand gemagtigd, looft bij deze uit eene premie van VIJF EN TWINTIG DUIZEND NEDERLANDSCHE GULDEN aan den genen, die de *Juweelen*, *Paarlen* en *andere Kostbaarheden*, welke in den nacht tusschen den 25. en 26. September 1829. in het Paleis van ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID den Heere PRINS VAN ORANJE binnen de stad *Brussel* zijn gestolen, zoodanig als dezelve in de daartoe [illegible] zijn beschreven en aangeduid, zal te regt brengen, of wel zoodanige aanwijzingen doen, dat die schat *in zijn geheel* ontdekt worde; welke premie zal verdubbeld en dus tot VIJFTIG DUIZEND NEDERLANDSCHE GULDEN gebragt worden, wanneer *tevens* de dader of daders aan den Regter met genoegzame zekerheid zullen worden bekend gemaakt of aangewezen.

Zullende voorts *aanzienlijke* beloomingen worden geschonken aan den genen, die *slechts een gedeelte* of wel *enkele* der gestolene kostbaarheden zal te regt brengen, of wel deswege zoodanige aanwijzingen of opgaven doen, dat eene of meer van die kostbaarheden ten gevolge daarvan in handen geraken en aan ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID te rug [illegible] worden; welke belooningen steeds evenredig zullen zijn aan de waarde der te rug bezorgde kostbaarheden.

's Gravenhage den 5 November 1829.

[illegible] W. PHILIPSE.

ADVERTENTIEN.

UIT DE HAND TE KOOP,

om met 1 Mei 1830 te aanvaarden, eene Kapitale en wel betimmerde HEERE HUIZINGE, met eenen TUIN, gelegen op eenen aanzienlijken stand te Breda; zijnde dezelve voorzien van vier ruime beneden en zes boven KAMERS, meest allen behangen. Voorts KEUKEN, KELDER, meiden- en knegtskamer, ruimen DROOGZOLDER en verdere GEMAKKEN. Adres bij Mejufvrouw de wed. DE HAAN, in de Muntstraat, te Breda.

Te BREDA, bij BROESE en Comp, Boekdrukkers en Boekverkoopers.